

УДК 947.084

Грицюк Д. – ст. гр. КА-11

Тернопільський державний технічний університет імені Івана Пулюя

ПРИЧИНИ І НАПРЯМИ ВЕЛИКОЇ ГРЕЦЬКОЇ КОЛОНІЗАЦІЇ

Науковий керівник – доц. Косянчук Л.Г.

На архаїчний період грецької історії припадає розквіт колоніальної активності греків. Цей процес був зумовлений певними причинами.

Перша з них - це виникнення відносного перенаселення ряду областей Греції. Населення, що збільшилося, могла б прогнати інтенсифікація сільсько-господарського виробництва. Проте остання на тлі слабого розвитку продуктивних сил була неможливою.

Друга причина має соціальний характер. Збіднілі селяни, якщо не хотіли потрапити в боргову кабалу змушені були покинути закладені за борги землі. Так само поступали і ремісники, витіснені дешевою рабською працею з ринку.

Соціально-політична боротьба в метрополіях - інша причина колонізації. В часи формування грецьких полісів і появи в них тиранічних режимів, посилювалася політична боротьба між різними угрупованнями та репресивна політика. Перед переможеною партією був вибір - смерть або втеча в колонію.

Причиною колонізації було також зростання грецьких міст як центрів ремісницького виробництва, внаслідок чого з'явилася потреба у розширенні сировинної бази.

В історії Великої грецької колонізації виділяються три напрями. Найбільш інтенсивно відбувалася колонізація у західному напрямі. Витісняючи фінікійців, греки розселилися по Апенінському півострову і заснували материкові й островні колонії. Були освоєні узбережжя Іонічного й Адріатичного морів, східне узбережжя Іспанії, в Південній Галлії (нині Франція) засновані Нікея (нині Ніцца), Массалія (нині Марсель). В Південній Італії спартанці заснували Тарент, вихідці з острова Евбея утворили Куми та Неаполь, корінфяни на острові Сицилія заснували Сиракузи.

Другий напрям колонізаційного руху - північно-східний, завдяки чому греки освоїли північне узбережжя Егейського моря, береги Мармурового й Чорного морів, Геллеспонт (Дарданелли). Мешканці Мегари на азійському березі Боспору заклали Халкедон, а на європейському - Візантій, що в майбутньому дав назву могутній Візантійській імперії. Громадяни малоазійського міста Мілета заснували 90 колоній. Особливо їх приваблювали родючі землі на північному і північно-західному берегах Чорного моря. Тут, в середині VII ст. до н.е., виник ряд мілетських колоній: Істр, Ольвія, Аполлонія, Одесс, Томи, Тіра, Феодосія.

Внаслідок південного і південно-східного напрямку колонізації були засновані грецькі колонії на південному узбережжі Малої Азії та на середземноморському узбережжі Північної Африки (Єгипет). Грекам Єгипет зобов'язаний виникненням свого головного торгового центру - місту Навкратіс. Вихідці з острова Тера поселились на Лівійському узбережжі, заснувавши там Кірену, навколо якої виникли інші грецькі поселення.